

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 36, Nisan 2019, s. 637-653

ISSN: 2149-0821 Doi Number:<http://dx.doi.org/10.16990/SOBIDER.4990>

İsmail ERSAN

Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi,
ismailersan77@gmail.com

CUMHURBAŞKANI ADAYLARININ 2014 SEÇİMİNDE İLETİLERİNİN TÜRK YAZILI BASININDAKİ YANSIMASI: CUMHURİYET, SABAH HÜRRİYET, YENİ ŞAFAK GAZETELERİ ÖRNEĞİ

Özet

Çalışmanın temel amacı 9 Temmuz - 9 Ağustos 2014 tarihleri arasında Cumhurbaşkanı adaylarının iletilerinin Türk yazılı basınındaki yansımalarını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda, Türkiye’de yayınlanan ulusal gazeteler içerisinde en çok tiraj yapan ve farklı yayın politikalarına sahip 4 gazetenin (Cumhuriyet, Sabah Hürriyet, Yeni Şafak) 9 Temmuz - 9 Ağustos 2014 tarihleri arasındaki 1 aylık süreçte adayların iletilerinin incelenmesi ele alınmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda, gazetelerin yayın politikalarıyla benzer nitelikte bir yayıncılık faaliyeti yürüttükleri, seçim konulu haberleri ele alış tarzlarında, liderlerin sözlerine verdikleri ağırlıkta ve mesajlarının kullanımlarında bu durumun net bir biçimde ortaya çıktığı görülmüştür. Bu bağlamda, Sabah ve Yeni Şafak gazeteleri daha çok Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı, Cumhuriyet gazetesi Ekmeleddin İhsanoğlu’nu sayfalarına taşıırken, taraflar arasında denge politikası gözetilen Hürriyet gazetesinin liderlere ve partilere birbirine yakın oranlarda yer verdiği bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cumhurbaşkanlığı seçimi, yazılı basın, adaylar, Türkiye

**THE REFLECTION OF PRESENTATIONS OF THE PRESIDENTS OF
THE PRESIDENTS IN THE 2014 SELECTION: CUMHURİYET, SABAH
HÜRRİYET, YENİ SAFAK NEWSPAPER SAMPLE**

Abstract

The main aim of the study is to reveal the messages of presidential candidates between July 9 and August 9, 2014 in Turkish print media. This is intended, in Turkey published in Europe's national and international publications and broadcast of 4 newspapers (Cumhuriyet, Sabah, Hürriyet New Dawn) on July 9 and August 9, 2014 which is taking over where transmission of the candidates in one month period. Structured words are seen when newspapers conduct a broadcasting activity similar to their broadcasting policies, their handling of news about election, their use in the use of heaters and messages by the leaders, and in a clear time. Recep Tayip Erdogan, Cumhuriyet Newspaper Ekmeleddin Ihsanoglu pages, pages, the parties between the parties and parties searching Hürriyet newspaper is searched.

Keywords: Presidential elections, print media, candidates, Turkey

GİRİŞ

Demokratik sistemlerde belli bir yaşın üzerindeki her sağlıklı ve özgür birey için bir hak ve ödev olan siyasal katılma, çeşitli yöntem ve vesilelerle pratiğe dökülmektedir. Bu, kimi zaman yerel seçimlerde yerel siyasete yön vermek için, kimi zaman ülke yönetiminde söz sahibi olacakları belirlemek için, kimi zaman da alınacak kararlarda direkt halkın görüşleri doğrultusunda hareket etmek için yapılmaktadır. Referandum süreçlerinde, artan haber ve bilgi alma ihtiyacı, bireyleri basın yayın kuruluşlarına yönlendirmekte ve bu kuruluşlar tarafından verilen enformasyona daha açık hale getirmektedir. Hal böyle olunca, 'basın yayın kuruluşlarının taraflara ve siyasilere yer verme oranları ve biçimleri, seçmeni bir tercihe yönlendirme noktasında etkili duruma gelmekte' (Şimşek, 2009: 125), süreçte önemli bir rol üstlenmektedir. Basının siyaset sahnesinde sahip olduğu önem sadece günümüze has bir olgu değildir. İlk dönemlerinden bugüne basın ve siyaset arasında farklı şekillerde ve düzeylerde ilişkiler söz konusu olmuş, siyasal ve yönetsel elitler basının mevcut potansiyellerini göz önünde bulundurarak muamele etmiştir. Bu noktada, 'Avrupa topraklarında 16. yüzyılda ortaya çıkan gazetelerin kilise ve krallık politikalarını pekiştirmeye yönelik yayınlar yapması veya en azından ters düşmeyecek mesajlara yer vermesi' (Aziz, 2007: 53), 'Türkçe çıkarılan ilk gazete olan ve 11 Kasım 1831 tarihinde yayınlanmaya başlanan Takvim-i Vakayi gazetesinin, II. Mahmud'un fermanı ile yayına başlaması' (Topuz, 1973: 5) gibi örnekler siyasal/yönetsel elitler ve basın arasındaki ilişkinin yüzyıllarca geriye gittiğini göstermektedir. Günümüzde de halen 'siyasal bilgilenenmenin en önemli araçlarından biri olan gazeteler' (Bekiroğlu ve Çakın, 2016: 354), sadece basılı olarak yayınlanmamakta, yeni iletişim teknolojilerinden yararlanılarak dijital ortamlardan da yayınlar yapmaktadır. Bunun doğal bir sonucu olarak basın yayın kuruluşlarının çıkarılan gazeteler eski tirajlarını kaybetmekle birlikte, büyük bir çoğunluğunun yayınlarını

basılı ve çevrim içi eş güdümlü yürüttüğü de unutulmamalıdır. Zira ‘Türkiye’de internet gazeteciliği faaliyetlerinin önemli bir bölümünün geleneksel medya kuruluşlarının çatısı altında gerçekleştirilmekte olduğu (Çevikel, 2004: 150) düşünüldüğünde, gazetelerin siyasal iletişimin önemli bir aracı olmayı sürdürdüğü iddia edilebilir. Çalışmanın konusu, Türkiye’de halkın sandık başına gittiği Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesindeki bir aylık süreçte Türkiye’de yayın yapan ulusal gazetelerdeki yansımasıdır. Bu konu bağlamında çalışma, Türk yazılı basınında seçim öncesi sürecin nasıl ele alındığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Sahip olunan amaç çerçevesinde, 9 Temmuz-9 Ağustos 2014 tarihleri arasında, Türkiye’de en çok tiraj yapan ve farklı yayın politikaları bulunan 4 ulusal gazete araştırmaya konu edilmekte, Cumhurbaşkanlığı seçimi Türk yazılı basınındaki sunumu bu gazeteler örneğinde incelenmektedir. Amaçlı örneklem dahilinde seçilen gazetelerdeki seçim konulu haberler içerik çözümlemesi yöntemine tabi tutularak, elde edilen bulgular, haberlerin, sayısı, adayların iletilerinin hangi konular bağlamında ele alındığının tespiti yapılmıştır.

1. CUMHURBAŞKANLIĞININ TARİHSEL SÜRECİ

Cumhurbaşkanlığı seçimleri bütün şehirlerde yaşayan insanların üzerinde en çok durduğu ve tartıştığı bir olgudur. Ekonomik skandalların bir çoğu kamu hizmetlerinin kullanılmasında meydana gelmektedir. Bunun başlıca nedeni halkın kamu hizmetine olan güveninden kaynaklanmaktadır. Tabiri caizse “garanti” ödemesi yapılan bir kurumdur. Pek çok hizmet alanında devletin sahip olduğu tekelcilik, kamu yönetimlerinin sunduğu hizmetleri rekabetten uzaklaştırmış, böylece kamu kesiminin sunduğu hizmetler ile bu hizmetlerin kalitesi özel kesimin sunduğu hizmetlerden farklılaşmıştır. Yerel yönetimlerin sundukları kentsel hizmetler giderek daha fazla etkinlik kazanmakta ve halka yakınlığına göre değerlendirilmektedir.

80’li yıllarda çarpıcı bir biçimde gündeme yerleşen serbest ekonomi politikaları, kamu kesimini giderek daha çok özel kesimle karşılaştırılır tabi tutmuştur. Bunun sonucu olarak da kamu kesimi ile özel kesim arasında hissedilir bir hizmet rekabeti başlamıştır. Halkın gözünde “hantal” addedilen kamu kesimi hizmet ve uygulamaları ekonomik programlar ve bilgisayar teknolojileri vasıtasıyla eksikliğini hızla doldurmaya ve hatta özel kesiminde önüne geçmeyi başarmıştır. Sunulan hizmetteki kalite farkı bunun bir göstergesidir.

Seçimler günümüzde büyükten küçüğe, işletmecisinden, esnafa, öğretmeninden işçisine kadar her yaştan insanı ilgilendiren bir niteliğe kavuşmuştur. Seçim, kişilerin ya da vatandaşların yönetime ortak olması anlamını taşımaktadır. Belediye başkanı seçimleri yaşanan bölge halkı

2. TÜRK CUMHURBAŞKANLARI

Sıra	Cumhurbaşkanı	Görev başlangıcı	Görev bitişi	Dönem	Önceki görevi	Notlar
1	<u>Mustafa Kemal Atatürk</u> (1881-1938)	29 Ekim 1923	10 Kasım 1938	1 (1923)	<u>Türkiye</u> <u>Büyük Millet</u> <u>Meclisi</u> <u>Başkanı</u> (1920-1923)	Cumhurbaşkanlığı yaptığı dönemde <u>Cumhuriyet Halk Partisi</u> Genel Başkanıydı.
				2 (1927)		
				3 (1931)		
				4 (1935)		
-	<u>Mustafa Abdülhalik Renda</u> (1881-1957) <i>Vekâleten</i>	10 Kasım 1938	11 Kasım 1938	-	<u>Türkiye</u> <u>Büyük Millet</u> <u>Meclisi</u> <u>Başkanı</u> (1935-1946)	Vekâleten cumhurbaşkanlığı yaptığı dönemde <u>Cumhuriyet Halk Partisi</u> üyesiydi.
2	<u>İsmet İnönü</u> (1884-1973)	11 Kasım 1938	22 Mayıs 1950	5 (1938)	<u>Türkiye</u> <u>Cumhuriyeti</u> <u>Başbakanı</u> (1925-1937)	Cumhurbaşkanlığı yaptığı dönemde <u>Cumhuriyet Halk Partisi</u> Genel Başkanıydı.
				6 (1939)		
				7 (1943)		
				8 (1946)		
3	<u>Celâl Bayar</u> (1883-1986)	22 Mayıs 1950	27 Mayıs 1960	9 (1950)	<u>Türkiye</u> <u>Cumhuriyeti</u> <u>Başbakanı</u> (1937-1939)	Cumhurbaşkanlığı yaptığı dönemde <u>Demokrat Parti</u> üyesiydi.
				10 (1954)		
				11 (1957)		
-	<u>Cemal Gürsel</u> (1895-1966)	27 Mayıs 1960	25 Ekim 1961	-	<u>Türk Kara</u> <u>Kuvvetleri</u> <u>Komutanı</u> (1958-1960)	27 Mayıs Darbesi'yle göreve gelip askerî yönetim boyunca başbakanlık ve devlet başkanlığı yaptı. TBMM yeniden
4		26 Ekim 1961	2 Şubat 1966	12 (1961)		

*Cumhurbaşkanı Adaylarının 2014 Seçiminde İletilerinin Türk Yazılı Basınındaki Yansıması:
Cumhuriyet, Sabah Hürriyet, Yeni Şafak Gazeteleri Örneği*

						açılınca cumhurbaşkanlığına seçildi.
-	İbrahim Şevki Atasagun (1899-1984) <i>Vekâleten</i>	2 Şubat 1966	28 Mart 1966	—	<u>Cumhuriyet Senatosu Başkanı</u> (1965-1970)	Vekâleten cumhurbaşkanlığı yaptığı dönemde <u>bağımsızdı</u> .
5	Cevdet Sunay (1899-1982)	28 Mart 1966	28 Mart 1973	13 (1966)	<u>Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı</u> (1960-1966)	Cumhurbaşkanlığı öncesinde asker ve <u>bağımsızdı</u> .
-	Tekin Arıburun (1903-1993) <i>Vekâleten</i>	28 Mart 1973	6 Nisan 1973	-	<u>Cumhuriyet Senatosu Başkanı</u> (1970-1977)	Vekâleten cumhurbaşkanlığı yaptığı dönemde <u>Adalet Partisi</u> üyesiydi.
6	Fahri Korutürk (1903-1987)	6 Nisan 1973	6 Nisan 1980	14 (1973)	<u>Türk Deniz Kuvvetleri Komutanı</u> (1957-1960)	Cumhurbaşkanlığı öncesinde asker ve <u>bağımsızdı</u> .
-	İhsan Sabri Çağlayangil (1908-1993) <i>Vekâleten</i>	6 Nisan 1980	12 Eylül 1980	—	<u>Cumhuriyet Senatosu Başkanı</u> (1979-1980)	Vekâleten cumhurbaşkanlığı yaptığı dönemde <u>Adalet Partisi</u> üyesiydi.
-	Kenan Evren (1917-2015)	12 Eylül 1980	9 Kasım 1982	-	<u>Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı</u> (1978-1983)	12 Eylül Darbesi'yle göreve gelip askerî yönetim boyunca devlet başkanlığı yaptı. 1982 Anayasası'nın birinci geçici maddesi gereği Anayasa'nın halkoylamasında kabulüyle cumhurbaşkanı oldu.
7		9 Kasım 1982	9 Kasım 1989	15 (1982)		
8	Turgut Özal (1927-1993)	9 Kasım 1989	17 Nisan 1993	16 (1989)	<u>Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı</u> (1983-1989)	Cumhurbaşkanı olmadan önce <u>Anavatan Partisi</u> Genel Başkanıydı.

*Cumhurbaşkanı Adaylarının 2014 Seçiminde İletilerinin Türk Yazılı Basınındaki Yansıması:
Cumhuriyet, Sabah Hürriyet, Yeni Şafak Gazeteleri Örneği*

-	<u>Hüsamettin Cindoruk</u> (1933-) <i>Vekâleten</i>	17 Nisan 1993	16 Mayıs 1993	-	<u>Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı</u> (1991-1995)	Vekâleten cumhurbaşkanlığı yaptığı dönemde <u>Doğru Yol Partisi</u> üyesiydi.
9	<u>Süleyman Demirel</u> (1924-2015)	16 Mayıs 1993	16 Mayıs 2000	17 (1993)	<u>Türkiye Başbakanı</u> (1991-1993)	Cumhurbaşkanı olmadan önce <u>Doğru Yol Partisi</u> üyesiydi.
10	<u>Ahmet Necdet Sezer</u> (1941-)	16 Mayıs 2000	28 Ağustos 2007	18 (2000)	<u>T.C. Anayasa Mahkemesi Başkanı</u> (1998-2000)	Cumhurbaşkanı olmadan önce sivil ve <u>bağımsızdı</u> .
11	<u>Abdullah Gül</u> (1950-)	28 Ağustos 2007	28 Ağustos 2014	19 (2007)	<u>Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı</u> (2003-2007)	Cumhurbaşkanı olmadan önce <u>Adalet ve Kalkınma Partisi</u> üyesiydi.
12	<u>Recep Tayyip Erdoğan</u> (1954-)	28 Ağustos 2014	<i>Görevde</i>	20 (2014)	<u>Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı</u> (2003-2014)	Cumhurbaşkanı olmadan önce <u>Adalet ve Kalkınma Partisi</u> Genel Başkanıydı.

3. CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİNDE ADAYLARIN İLETİLERİNİN TÜRK BASININDA İNCELENMESİ: 9 TEMMUZ 9 AĞUSTOS 2014 TARİHİ ARASI BASILI MEDYA ELDE EDİLEN BULGULAR

3. 1. Recep Tayyip Erdoğan

Tablo 1. Recep Tayyip Erdoğan'ın İleti Başlıkları

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Ekonomi	29	48,4	11	50,0	31	52,4	30	53,7
İç Politika	23	35,5	9	50,0	18	27,9	17	33,3
Dış Politika	8	14,5			10	14,8	6	13
Eğitim	2	1,6			2	4,9		
Kültür-Sanat								
Toplam	62	100	20	100	61	100	53	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Recep Tayyip Erdoğan'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi ve iç politikaya yönelik çok sayıda ileti bulunmaktayken; Cumhuriyet dışında diğer gazetelerde dış politika ve eğitim iletileri az sayıdadır. İncelenen tüm gazetelerde ise Recep Tayyip Erdoğan'ın kültür-sanat iletilerinin olmadığı saptanmıştır.

Tablo 2. Recep Tayyip Erdoğan'ın Ekonomi İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Terör	30	48,4	10	50,0	32	52,5	29	53,7
Dokunulmazlık	22	35,5	10	50,0	17	27,9	18	33,3
Enflasyon	9	14,5			9	14,8	7	13
İşsizlik	1	1,6			3	4,8		
Eğitimde Artış								
İç Dış Borç								
Bölge Refahı								
Lider Ülke Olma								
Toplam	62	100	20	100	61	100	54	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Recep Tayyip Erdoğan'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi iletilerinde özellikle terör ve terörün verdiği zararları çok fazla dile getirmiş durumdadır. Dokunulmazlık, enflasyon ve işsizlik diğer en önemli ekonomi iletileri arasında sıralanmaktadır. İç borç, bölge refahı ve lider ülke olma durumu konusunda gazeteler bu konulara değinmemişlerdir.

Tablo 3. Recep Tayyip Erdoğan'ın İç Politika İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Demokratikleşme	8	14,5			7	14,8	9	13
Laiklik								
İnsan Hak ve Özgürlükleri								
Siyasal Sistem	2	1,6			5	4,9		
Din Siyaset İlişkisi	28	48,4	12	50,0	30	52,4	27	53,7
Hukuk Devleti								
Milli Birlik Vurgusu	24	35,5	8	50,0	19	27,9	18	33,3
Kadın Hakları								
Toplam	62	100	20	100	61	100	54	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Recep Tayyip Erdoğan'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle Din ve Siyaset ilişkilerine değinmişlerdir. Ardından Milli Birlik Vurgusu demokratikleşme ve siyasi sistem gelmektedir.

Tablo 4. Recep Tayyip Erdoğan'ın Dış Politika İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Kıbrıs Sorunu	2	1,6			4	4,8		
AB İlişkileri	21	35,5	13	50,0	16	27,9	17	33,3
Ortadoğu ilişkileri	10	14,5			8	14,8	8	13
Yunanistan İlişkileri								
Amerika ve Rusya İlişkileri	29	48,4	7	50,0	33	52,5	30	53,7
Bölge Ülkelerindeki İstikrarsızlık								
Toplam	62	100	20	100	61	100	55	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Recep Tayyip Erdoğan'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler

özellikle Din ve Siyaset ilişkilerine değinmişlerdir. Ardından Milli Birlik Vurgusu demokratikleşme ve siyasal sistem gelmektedir.

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Din Dersleri	21	35,5	13	50,0	16	27,8	17	33,3
Başörtülü Çocukların Okumasında Serbestlik	10	14,5			8	14,8	8	13
Öğrenci Burslarının Yaygınlaştırılması	2	1,6			4	4,9		
Eşit Eğitim	29	48,4	7	50,0	33	52,5	30	53,7
Toplam	62	100	20	100	61	100	55	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Recep Tayyip Erdoğan'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te eğitim iletilerinde eşit eğitim ve din derslerine önem verilmiştir. Diğer yandan İslam ülkesi olarak başörtülü çocukların eğitim görmesi de iddialı konulardan birisi. Öğrenci burslarını yaygınlaştırması da eğitime verilen önemi göstermektedir.

3.6.2. Ekmeleddin İhsanoğlu

Tablo 6. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun İleti Başlıkları

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
İleti Konuları								
Ekonomi	32	48,4	9	50,0	29	52,5	31	53,7
İç Politika	20	35,5	11	50,0	20	27,8	16	33,3
Dış Politika	9	14,5			11	14,8	7	13
Eğitim	1	1,6			1	4,9		
Kültür-Sanat								
Toplam	62	100	20	100	61	100	54	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi ve iç politika ağırlıklı iletilerine yer verilmektedir. Dış politika, eğitim ve kültür sanat konuları çok dikkat çekmemektedir.

Tablo 7. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Ekonomi İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Terör	28	48,4	12	50,0	34	52,5	31	53,7
Dokunulmazlık	24	35,5	8	50,0	19	27,8	16	33,3
Enflasyon	8	14,5			7	14,8	7	13
İşsizlik	2	1,6			5	4,9		
Eğitimde Artış								
İç Dış Borç								
Bölge Refahı								
Lider Ülke Olma								
Toplam	62	100	20	100	65	100	54	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi iletilerinde özellikle terör en çok başlık bulmaktadır Dokunulmazlık, enflasyon ve işsizlik diğer en önemli ekonomi iletileri arasında sıralanmaktadır. İç borç, bölge refahı ve lider ülke olma durumu konusunda gazeteler bu konulara değinmemişlerdir.

Tablo 8. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun İç Politika İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Demokratikleşme	10	14,5			9	14,7	10	13
Laiklik								
İnsan Hak ve Özgürlükleri								
Siyasal Sistem	1	1,6			3	4,9		
Din Siyaset İlişkisi	27	48,4	10	50,0	28	52,5	26	53,7
Hukuk Devleti								
Milli Birlik Vurgusu	24	35,5	10	50,0	17	27,9	18	33,3
Kadın Hakları								
Toplam	62	100	20	100	57	100	54	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle Din ve Siyaset ilişkileri ön planda görülmektedir. Ardından Milli Birlik Vurgusu demokratikleşme ve siyasal sistem de önemli vurgular olmaktadır.

Tablo 9. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Dış Politika İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Kıbrıs Sorunu	3	1,6			5	4,9		
AB İlişkileri	9	14,4			7	14,7	9	13
Ortadoğu ilişkileri	20	36	11	50,0	17	27,9	16	33,3
Yunanistan İlişkileri								
Amerika ve Rusya İlişkileri	30	9	7	50,0	32	52,5	30	53,7
Bölge Ülkelerindeki İstikrarsızlık								
Toplam	62	61	20	100	61	100	55	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle Din ve Siyaset ilişkilerine değinmişlerdir. Ardından Milli Birlik Vurgusu demokratikleşme ve siyasal sistem gelmektedir.

Tablo 10. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Eğitim İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Din Dersleri	19	35,5	13	50,0	16	27,8	17	33,3
Başörtülü Çocukların Okumasında Serbestlik	8	14,5			8	14,8	8	13
Öğrenci Burslarının Yaygınlaştırılması	11	1,6			4	4,9		
Eşit Eğitim	24	48,4	7	50,0	33	52,5	30	53,7
Toplam	62	100	20	100	61	100	55	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te eğitim iletilerinde eğitim çok ağırlıklı bir konu olarak ele alınmıştır. Diğer yandan İslam ülkesi olarak başörtülü çocukların eğitim görmesi de iddialı konulardan birisi. Öğrenci burslarını yaygınlaştırması da eğitime verilen önemi göstermektedir.

3.6.3. Selahattin Demirtaş

Tablo 11. Selahattin Demirtaş'ın İleti Başlıkları

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Ekonomi	30	48,4	9	50,0	29	52,5	31	53,7
İç Politika	11	35,5	11	50,0	20	27,9	16	33,3
Dış Politika	21	14,5			11	14,7	7	13
Eğitim	1	1,6			1	4,9		
Kültür-Sanat								
Toplam	63	100	20	100	61	100	54	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Selahattin Demirtaş'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi ve iç politika ağırlıklı iletilerine yer verilmektedir. Dış politika ve ekonomi konuları çok dikkat çekmemektedir.

Tablo 12. Selahattin Demirtaş'ın Ekonomi İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Terör	21	48,4	12	50,0	34	52,5	31	53,7
Dokunulmazlık	31	35,5	8	50,0	19	27,9	16	33,3
Enflasyon	8	14,5			7	14,8	7	13
İşsizlik	2	1,6			5	4,8		
Eğitimde Artış								
İç Dış Borç								
Bölge Refahı								
Lider Ülke Olma								
Toplam	62	100	20	100	65	100	54	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Selahattin Demirtaş'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah, ve Hürriyet'te ekonomi iletilerinde özellikle terör en çok başlık bulmaktadır. Dokunulmazlık konusu en fazla dikkat çekici konudur. Selahattin Demirtaş bütün konuşmalarında dokunulmazlığa sürekli vurgu yapmaktadır.

Tablo 13. Selahattin Demirtaş'ın İç Politika İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Demokratikleşme	12	14,5			9	14,8	10	13
Laiklik								
İnsan Hak ve Özgürlükleri								
Siyasal Sistem	19	1,6			3	4,9		
Din Siyaset İlişkisi	25	48,4	10	50,0	28	52,5	26	53,7
Hukuk Devleti								
Milli Birlik Vurgusu	4	35,5	10	50,0	17	27,8	18	33,3
Kadın Hakları								
Toplam	60	100	20	100	57	100	54	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Selahattin Demirtaş'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle Din ve Siyaset ilişkilerine ağırlık vermektedir. Ardından Milli Birlik Vurgusu konusu önemsenmezken, siyasi sisteme vurgu çok fazla yapılmıştır.

Tablo 14. Selahattin Demirtaş'ın Dış Politika İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRİYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Kıbrıs Sorunu	3	1,6			5	4,9		
AB İlişkileri	17	15			7	14,8	9	13
Ortadoğu ilişkileri	25	35,4	11	50,0	17	27,9	16	33,3
Yunanistan İlişkileri								
Amerika ve Rusya İlişkileri	17	9	7	50,0	32	52,4	30	53,7
Bölge Ülkelerindeki İstikrarsızlık								
Toplam	62	61	18	100	61	100	55	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Selahattin Demirtaş'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah, ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle ora doğu ve AB ilişkileri ağırlıklı yer almaktadır. Kıbrıs sorunu ve Amerika ile ilişkiler çok fazla önemsenmemiştir.

Tablo 15. Selahattin Demirtaş'ın Eğitim İletileri

Gazeteler	YENİ ŞAFAK		CUMHURİYET		SABAH		HÜRRIYET	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Din Dersleri	2	35,5	13	50,0	16	27,9	17	33,3
Başörtülü Çocukların Okumasında Serbestlik	11	14,5			8	14,8	8	13
Öğrenci Burslarının Yaygınlaştırılması	7	1,6			4	4,8		
Eşit Eğitim	42	48,4	7	50,0	33	52,5	30	53,7
Toplam	62	100	20	100	61	100	55	100

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Selahattin Demirtaş'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te eğitim iletilerinde eğitim çok ağırlıklı bir konu olarak ele alınmıştır. Özellikle eşit eğitim oldukça geniş bir kapsamaktadır.

SONUÇ

Gazete, manşetlerinde oldukça renkli baskılar ve dolu bir içerik sunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı seçimlerine de diğer gazeteler kadar ağırlık vermemiştir. Özellikle seçime bir hafta kala manşetlerine konuyu taşımıştır. Hürriyet gazetesi, her ne kadar tarafsız olsa da, özellikle İhsanoğlu ile ilgili haberleri daha çok manşetlerinde göstermiştir. İncelenen 4 gazete içinde cumhurbaşkanlığı seçimini geniş manşet olarak yayınlayanın Hürriyet olduğu söylenebilir. Hürriyet gazetesinin manşetleri değerlendirildiğinde “oldukça net” ifadeler dikkat çekmektedir. Diğer gazetelere Hürriyet bu seçime diğer gazetelerden daha çok eğilmiştir. Tüm gazeteler içinde cumhurbaşkanlığı seçimi ile yakından ilgilenen gazete Cumhuriyet gazetesidir. Ancak, özellikle İhsanoğlu'nu gündeminde daha fazla tutarken, diğer adaylara pek fazla özellik vermemiştir. Yeni Şafak ve Sabah gazeteleri cumhurbaşkanlığı seçimleri ile ilgili Başbakan Erdoğan yanlısı haberler sunan tek gazetedir. Diğer taraftan ise, diğer adayları pek fazla sergilememekle birlikte, onları gafları ile gündeme getirmiştir. Gazetelerin halkın nabzını tuttuğunu söylemek oldukça zordur. İncelenen bu dört gazetenin taraf oldukları siyasi görüşe ağırlık vererek haber yatıkları söylenebilir. Özellikle Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah gazeteleri taraf tuttukları zihniyeti yansıtırken, Hürriyet bu konuda çok fazla ön planda değildir. Gazete haberlerinin diğer bir özelliği ise, adayların, sergiledikleri tutumları abartmalarıdır. Örneğin, özellikle İhsanoğlu ve Erdoğan'la ilgili olarak, en ince detaylarına kadar adayları tanıtmaya çalışmışlardır. Gazeteler, adayların birbirleri ile ilgili etik olmayan sözleri de yansıtmıştır.

Çalışmada Recep Tayyip Erdoğan'ın ele alınan dört gazetede, ileti başlıkları incelendiğinde, 2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde Erdoğan'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi ve iç politikaya yönelik çok sayıda iletileri bulunmaktayken; Cumhuriyet gazetesi dışında diğer gazetelerde dış politika ve eğitim iletileri az sayıdadır. İncelenen tüm gazetelerde ise Recep Tayyip Erdoğan'ın kültür-sanat iletilerinin olmadığı

saptanmıştır. Erdoğan'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi iletilerinde özellikle terör ve terörün verdiği zararları çok fazla dile getirmiş durumdadır. Dokunulmazlık, enflasyon ve işsizlik diğer en önemli ekonomi iletileri arasında sıralanmaktadır. İç borç, bölge refahı ve lider ülke olma durumu konusunda gazeteler bu konulara değinmemişlerdir. Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle Din ve Siyaset ilişkilerine değinmişlerdir. Ardından Milli Birlik Vurgusu demokratikleşme ve siyasal sistem gelmektedir.

Recep Tayyip Erdoğan'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle Din ve Siyaset ilişkilerine değinmişlerdir. Ardından Milli Birlik Vurgusu demokratikleşme ve siyasal sistem gelmektedir. Recep Tayyip Erdoğan'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te eğitim iletilerinde eşit eğitim ve din derslerine önem verilmiştir. Diğer yandan İslam ülkesi olarak başörtülü çocukların eğitim görmesi de iddialı konulardan birisi. Öğrenci burslarını yaygınlaştırması da eğitime verilen önemi göstermektedir.

Ekmeleddin İhsanoğlu'nun ileti başlıkları incelendiğinde ise 2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi ve iç politika ağırlıklı iletilerine yer verilmektedir. Dış politika, eğitim ve kültür sanat konuları çok dikkat çekmemektedir. İhsanoğlu'nun Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi iletilerinde özellikle terör en çok başlık bulmaktadır. Dokunulmazlık, enflasyon ve işsizlik diğer en önemli ekonomi iletileri arasında sıralanmaktadır.

İç borç, bölge refahı ve lider ülke olma durumu konusunda gazeteler bu konulara değinmemişlerdir. Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle Din ve Siyaset ilişkileri ön planda görülmektedir. Ardından Milli Birlik Vurgusu demokratikleşme ve siyasal sistem de önemli vurgular olmaktadır. Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle Din ve Siyaset ilişkilerine değinmişlerdir. Ardından Milli Birlik Vurgusu demokratikleşme ve siyasal sistem gelmektedir.. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te eğitim iletilerinde eğitim çok ağırlıklı bir konu olarak ele alınmıştır. Diğer yandan İslam ülkesi olarak başörtülü çocukların eğitim görmesi de iddialı konulardan birisi. Öğrenci burslarını yaygınlaştırması da eğitime verilen önemi göstermektedir.

Selahattin Demirtaş'ın ileti başlıklarında da Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te ekonomi ve iç politika ağırlıklı iletilerine yer verilmektedir. Dış politika ve ekonomi konuları çok dikkat çekmemektedir. 2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Selahattin Demirtaş'ın Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah, ve Hürriyet'te ekonomi iletilerinde özellikle terörle ilgili çok başlık bulmaktadır. Dokunulmazlık konusu en fazla dikkat çekici konudur.

Selahattin Demirtaş bütün konuşmalarında dokunulmazlığa sürekli vurgu yapmaktadır. Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle din ve siyaset ilişkilerine ağırlık vermektedir. Ardından Milli Birlik vurgusu konusu önemszenmezken, siyasal sisteme vurgu çok fazla yapılmıştır. Yeni Şafak, Cumhuriyet, Sabah, ve Hürriyet'te iç politika iletilerinde bütün gazeteler özellikle Ortadoğu ve AB ilişkileri ağırlıklı yer almaktadır. Kıbrıs sorunu ve Amerika ile ilişkiler çok fazla önemszenmemiştir. 2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde elde edilen bulgulara göre Selahattin Demirtaş'ın Yeni Şafak,

Cumhuriyet, Sabah ve Hürriyet'te eğitim iletilerinde eğitim çok ağırlıklı bir konu olarak ele alınmıştır. Özellikle eşit eğitim vurgusu oldukça geniş bir kapsamaktadır.

KAYNAKLAR

- Akın, Rıdvan. Gazi'den Günümüze Cumhurbaşkanlığı 1923 – 2007, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2009
- Arslan, Ali. "12 Eylül 1980 Askeri Müdahalesi Sonrası Türkiye'nin Siyasi Yapısı", Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi, Sayı: 11, 2007,ss. 1-29,
- Aslan, Ali ve Nebi Miş, Abdullah Eren, "Türkiye'de Cumhurbaşkanlığı'nın Demokratikleşmesi", SETA Analiz, no. 103 (Ağustos 2014)
- Baydur, Mithat. "Üniformalı Demokrasi", Yeni Türkiye, Yıl 3, Sayı 17, Eylül-Ekim, 1997, s.306-322 Birand, Mehmet Ali, Can Dündar ve Bülent Çaplı. Demirkırat Bir Demokrasinin Doğuşu, İstanbul: Milliyet Yayınları, 1991
- Cemal, H., 12 Eylül Günlüğü Demokrasi Korkusu. Ankara: Bilgi Yayınevi, 1986
- Çavuşoğlu, Hüseyin. " Türk Siyasi Hayatında Merkez Sağ Çizginin Tarihi", Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:19, Sayı: 2, 2009, ss: 265-278.
- Çaylak, Adem. "1980 Sonrası Türkiye'sinde Neo-Liberal Canlanma", Yeni Türkiye, Sayı: 25, 1999, s. 473-490.
- Donat, Yavuz. Buyruklu Demokrasi (1980-1983). Ankara: Bilgi Yayınevi, 1987
- Duran, Burhanettin. "Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Misyonu", Sabah, 12 Ağustos 2014
- Dursun, Davut. 12 Eylül Darbesi, İstanbul: Şehir Yayınları, 2005
- Gözler, Kemal. Türk Anayasa Hukuku, Bursa: Ekin Yayınları, 2000 Hekimoğlu, Mehmet Merdan. Anayasa Hukukunda Karşılaştırmalı "Demokratik Hükümet Sistemleri" ve Türkiye, Ankara: Detay Yayınları, 2009
- http://www.cumhuriyet.com.tr/cb_secim_2014_1
- <http://www.yerelsiyaset.com/v4/sayfalar.php?goster=ayrinti&id=1054>, 29.01.2015
- Mert, Nuray. Merkez Sağın Kısa Tarihi, İstanbul: Selis Kitaplar, 2007
- Özbudun, Ergun. Çağdaş Türk Politikası, Ali Resul Usul (der), 2. Baskı, İstanbul: Doğan Egmont Yayıncılık,, 2007
- Özdemir, Hikmet. Atatürk'ten Günümüze Cumhurbaşkanlığı Seçimleri, İstanbul: Remzi Kitabevi, 2007
- Özer, Attila. Batı Demokrasilerinde ve Türkiye'de Hükümetin Kuruluş Yöntemleri, Ankara: Ankara İktisadi ve İdari İlimler Akademisi Yayın no: 143, 1981

- Özsoy, Şule. Cumhurbaşkanlığı Seçimi Öncesi Cumhurbaşkanlığı, Ankara: Türkiye Barolar Birliği, 2007
- Soysal, Mümtaz. 100 Soruda Anayasanın Anlamı, İstanbul: Gerçek Yayınevi, 1987
- Tanör, Bülent ve Nemci Yüzbaşıoğlu, 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, 2001
- Tanör, Bülent. İki Anayasa 1961 ve 1982, İstanbul: Beta Yayınları, 1994
- Taşkın, Yüksel. “Türkiye’de Sınıfsal Yeniden Yapılanma, AKP ve Muhafazakâr Popülizm”, Ümit Kurt (Der.), AKP Yeni Merkez Sağ mı?”, Ankara: Dipnot Yayınları., 2009
- Teziç, Erdoğan. Anayasa Hukuku (Genel Esaslar). İstanbul: Beta Basım Yayım, 1991
- Uluşahin, Nur. “Demokratik Siyasal Rejimlerin Sınıflandırılmasına Farklı Bir Yaklaşım: ‘Yarı – Başkanlık’ tan ‘İki Başlı Yürütme’ Yapılanmasına.” AÜHF Dergisi Cilt: 52 (2), 2003, ss. 198 – 233.
- Uysal, Birkan. Siyasal Katılma ve Katılma Davranışına Ailenin Etkisi, Ankara: TODAİE Yayınları, No: 209, 1984
- Yaşar, M. Paşalar Politikası. İstanbul: Tekin Yayınevi, 1990
- Yılmaz, Ensar. Çankaya Savaşları, İstanbul: Birey Yayınları, 2007
- Yücel, Bülent. “Yarı – Başkanlık Sisteminin Hükümet Modeli Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma: Fransa Modeli ve Komünizm Sonrası Polonya” Ankara: AÜHF Dergisi 52 – 04, 2003
- Yücel, M. S. Türkiye’nin Siyasal Partileri (1859-2005). İstanbul: Alfa Yayınları, 2006